

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра світової літератури і порівняльного літературознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

Освітня програма «Середня освіта (польська мова та література)»

Спеціалізація 014.02 Мова і література (польська)

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” 09. 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Зарубіжна література
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Мартинець Алла Михайлівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-61-44
Е-mail викладача	alla.martynec@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Згідно рішення кафедри

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальний курс висвітлює історію західноєвропейського літературного процесу періоду XVI-XVIII століття, представляючи літературу Відродження, бароко, класицизму раннього просвітництва та сентименталізму. Курс синтезує різні аспекти світогляду людства зазначених хронологічними рамками, серед яких релігійний, філософський, естетичний, і дає можливість познайомитися з образним мисленням, міфологічними уявленнями, християнською мораллю, поняттям про державне служіння митців. Представлені у курсі літературні напрямки представлені посередництвом знайомства із найвідомішими постатями письменників, їхньої взаємодії, найвідомішими творами.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є знайомство студентів з особливостями і закономірностями розвитку західно-європейської літератури XIV-XVIII ст.; з процесом формування та становлення літератури XIV-XVIII ст. та кращими творами письменників окресленого періоду; розглянути найпопулярніші жанри та проблематику літератури; виокремити найяскравіші етапи становлення зарубіжної літератури.

Основні цілі вивчення дисципліни полягають у зосередженні увагу студентів на розбіжностях вузівських та шкільних видах аналізу тексту; дидактичних класифікаціях занять та їхній кінцевій меті; значенні фонових знань для сприйняття та розуміння учнями тексту; ролі позакласної та факультативної роботи щодо реалізації кінцевої мети літературної освіти школяра, новітніх формах роботи з текстом через призму компетенційних засад

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності, які формуються курсом у здобувачів освіти: Здатність розв'язувати практичні проблеми в галузі освіти, спираючись на інформацію психолого-педагогічного, лінгвістичного та літературознавчого характеру трансформуючи її на інтегральній основі в процес професійної діяльності освітньої сфери, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність працювати в команді та індивідуально/ автономно. Здатність реалізовувати креативні ідеї. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях. Здатність вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі Освіта / Педагогіка.

Програмні результати, яких повинні досягти здобувачі освіти: Демонстрація здатності спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Виявлення здатності працювати в команді та автономно. Демонструвати гнучкість в оволодінні новітніми знаннями. Демонструвати можливість застосовувати набуті під час навчання знання. Демонстрація здатності вільно користуватися фаховою термінологією в обраній галузі Освіта /

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 годин
Семінарські заняття	18 годин
Самостійна робота	60 годин

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс(рік навчання)	Нормативний/вибірковий
VI	014 Середня освіта	III	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	Лекція	Сем.заняття	Сам.робота
XIV століття як культурно-історична епоха : (Хронологічні межі доби відродження. Ренесансний гуманізм. Поняття про Реформацію. Вплив Реформації на духовне життя епохи Відродження).	2		2
Італійська література: (Періодизація італійської літератури доби Відродження. Виникнення ренесансної лицарської поеми. Життя і творчість Ф. Петрарки. Новаторські засоби творчості поета. Життя і творчість Бокаччо. Рання і зріла творчість «Декамерон». Класифікація новел. Функція обрамлення).	1	2	6
Англійська література: (Життя і творчість В. Шекспіра. Періодизація творчості. Образи Друга і Смаглявої дами. Жанрова своєрідність і сюжетні джерела п'єс. Трагічний конфлікт у трагедіях. Місце Шекспіра у світовій драматургії та доля його спадку в культурі Нового часу).	1	2	6
Іспанська література : (Зв'язки іспанського гуманізму з католицькою традицією. Життя і творчість Сервантеса. Сюжет і композиція «Дон Кіхота». Дон Кіхот як «мудрець» і «божевільний». Фольклорно-міфологічне походження та функції Санчо Панси. Доля «До Кіхота» у культурі Нового часу).		2	4
Французька література: (Відродження у Франції. Творчість Франсуа Війона. Роман Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель»).			4
XVII століття як культурно-історична епоха : (Літературні напрями. Течії. Жанри. Поняття про літературу бароко. Особливості поезики та естетики	2		2

бароко. Поняття про класицизм. Особливості поетики та естетики класицизму).			
Іспанська література XVII століття : (Періодизація іспанської літератури XVII століття Поезія бароко. Проза бароко. Творчість Педро Кальдерона. Проблема честі у п'єсі Саламейський алькальд". Філософсько-алегорична драма „Життя – це сон”. Рецепт творчості Кальдерона на Україні).		2	4
Англійська література XVII ст. : (Провідні напрями та жанри. Поети метафізики у контексті європейського бароко. Парадокси Джона Донна. Творчість Мільтона як вершинне явище англійської літератури XVII ст. Художнє новаторство і традиції поеми „Втрачений рай”. Тираноборчі мотиви у поемі „Самсон-борець”).	2		4
Німецька літератури XVII століття : (Німецьке поетичне відродження. Проза Г. Гріммельсгаузена в контексті розвою європейського роману XVI-XVII століття).	1		4
Культурно-історична епоха класицизму : Поняття про класицизм. Особливості поетики та естетики французького класицизму. Мистецтво поезії” Н.Буало – програмний твір французького класицизму.	1		2
Французька література XVII століття : (Трагікомедія П'єра Корнеля „Сід” як класицистичний твір. Полеміка навколо „Сіда”. „Андромаха” Жана Расіна на новому етапі розвитку класицизму у Франції. Періодизація творчого шляху Мольєра. Традиції й новаторства французького комедіографа. П'єса „Тартюф” як „висока комедія”. Аналіз п'єси „Міщанин-шляхтич”. Мольєр та Україна. Французькі класицисти та Український театр.		4	2
Епоха просвітництва : (Літературні напрями, жанри. Естетика й поетика епохи Просвітництва. Поняття про сентименталізм. Основні представники просвітницького реалізму та сентименталізму в європейських національних літературах XVIII століття. Напрямок „рококо”).	1		2
Англійська література періоду просвітницького класицизму Творчість Данієля Дефо. Роман Д.Дефо „Робінзон Крузо”. Робінзонада у світовій літературі. Творчість Джонотана Свіфта. Діяльність письменника як памфлетиста. Роману „Мандри Гул лівера”. Новаторство Філдінга-романіста. Роман Філдінга „Історія Тома Джонса, Знайди”. Творчість Р.Шерідана, Л.Стерна. Особливості Е.Юнга, Т.Грейя, В.Блейка. Творчість Роберта Бернса.	1	2	6
Німецька література XVIII століття Періодизація розвитку літератури XVIII ст. Поняття „веймарського класицизму”, „штюрмерства”. Лессінг як критик та теоретик драми. Трагедія „Емілія Галотті”. Творчий шлях Шиллера. Шиллер як учасник			

руху „Буря і натиск”. П’єса «Розбійники». Проблема суспільної нерівності у драмі „Підступність і кохання”. Періодизація творчості Гете. Гете як представник напряму „веймарський класицизм”. Поетичне новаторство письменника. Сентиментальний характер роману „Страждання молодого Вертера”. Трагедія „Фауст”. Всесвітньо-історичне значення ”Фауста” Гете).		2	6
Французька література XVIII століття : (Особливості жанру філософської повісті та їх художній вияв у творі Вольтера „Кандід”. Філософія оптимізму та песимізму на прикладі образів Пан глоса та Мартина. Ідея творчої праці у повісті „Простак”. Діяльність енциклопедистів. Втілення у романі „Черниця” філософсько-естетичних поглядів Дідро. Погляди Бомарше. Бомарше – автор трилогії про Фігаро. П’єса „Шалений день, або одруження Фігаро”).		2	6
УСЬОГО:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання проводиться за стобальною системою, з якої 50 балів студент збирає протягом семестру, а 50 балів відводиться на іспит відповідно ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти з усіх видів навчальної роботи здійснюється за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС. Загальні 100 балів включають: 30 балів за практичні заняття, 10 балів контрольна робота, 10 балів самостійна робота, 50 балів іспит
Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне і емпірично верифіковане висвітлення питання пропонованого для письмової роботи.
Семінарські заняття	Відповідь оцінюється у площині п’ятибальної системи. Максимальна кількість 30 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих форм навчальної роботи, які підлягають поточному та контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів допуску до іспиту складає не менше 25 балів відповідно до ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – іспит. Форма задачі – комбінована. Здобувачеві пропонується екзаменаційний білет із трьох завдань – двох теоретичних (30 балів) і одного практичного (20 балів).

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положень: [1 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/положення-про-запобігання-плагіату-у-ДВНЗ-Прикарпатський-національний-університет-імені-Василя-Стефаника.pdf) і [2 https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc](https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/code_of_honor.doc)

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування відповідно до [Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.](#)

Відвідування занять. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено [Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, підняти бал, отриманий на занятті, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача.

Навчання за індивідуальним графіком регламентується [Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#) Здобувачі освіти самостійно опрацюють матеріал, виконують, згідно прописаного графіку завдання індивідуального плану, за потреби отримують консультацію від викладача у консультаційні години.

Неформальна освіта. Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу регламентується [Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.](#)

Повторне вивчення дисципліни. Здобувач освіти, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- 1 Антологія іспанської літератури доби бароко. Вікно в світ. 2000. № 3. С. 83-159.
- 2 Басюк Ж. Боротьба добра і зла – рушійна сила розвитку світу. (За трагедією Гете «Фауст»). Тижневик «ЗЛ». 2004. № 46. С. 9-11
- 3 Борецький М. Мігель де Сервантес Сааведра. Тема. 2002. № 3. С. 51-72.
- 4 Борецький М. Дон Педро Кальдерон де ла Барка. Віхи життя і творчості (1600–1681). Тижневик «ЗЛ». 2000. № 9. С. 5-7, 10.
- 5 Борецький М.І. Класицизм і його різновиди. Всесвіт. літ. в серед. равч. закладах України. 1998. № 12. С. 46-47.
- 6 Борецький М. І. Сентименталізм. Романтизм (матеріали до вивчення теоретичних тем). Всесвітня література. 1999. № 10. С. 55-59.

- 7 Брандис Є. Нащадки Робінзона Крузо. Про Робінзонаду світу. Всесвіт. 1970. № 7. С. 157-160.
- 8 Гвоздьов А. Іспанська література XVI–XVII ст. Всесвітня література та культура. 2004. № 12. С. 7-10.
- 9 Гречанюк С. Свіфт: Ерозія утопії чи віра в людину? Гречанюк С. Вічні книги. Київ, 1988. С. 193-223.
- 10 Данченко І. Трагічна іронія людської долі. До аналізу ідейно-естетичних засад філософської драми «Життя – це сон» П. Джон Донн: портрет на фоні епохи. Літературное обозрение. 1997. №5. С. 3-51.
- 11 Жованик Л. Основні проблеми й конфлікти п'єси Мольєра «Міщанин-шляхтич». Тижневик «ЗЛ». 2004. № 45. С. 4-7.
- 12 Затонський Д. Пізнати світ. Метод. нотатки до I частини «Фауста» Гете. Вікно в світ. 1999. № 3. С. 47-50.
- 13 Калина Г. Цілувати копито («нелюдське» ідеальне суспільство в романі-антиутопії Свіфта «Мандри Гуллівера»). Гречанюк С. Пізнання і розчарування (діяльність Дж. Свіфта). Шалагінов Б. Кому відпиляти потилицю? (Життя і творчість Дж. Свіфта). Тижневик «ЗЛ». 1999. № 21. С. 1-3, 5, 7-8.
- 14 Катеринчук О. М. «Робінзон Крузо» як сюжетна модель світової робінзонади. Всесвітня література. 2004. № 10. С. 15-16.
- 15 Козлик І.В. Світова література доби середньовіччя та епохи Відродження. Івано-Франківськ, 2011. 344 с.
- 16 Куцевол О. М. Світ Шекспіра: Посібник для вчителя, 2003.
- 17 Кучинський Б. Іспанська література епохи Сервантеса. Наукові записки. Серія: філологічні науки. Випуск 96 (1). С. №39-46 (URL : <http://dspace.kspu.kr.ua/js>)
- 18 Лімборський І. В. Класицизм як художньо-естетична система: етапи становлення, художні форми, національні варіанти. Зар. літ. в навч.закл. 2004. № 2 С. 2-6.
- 19 Лімборський І. В. Просвітництво у дзеркалі постмодерного світу. Всесвітня література та культура. 2007. № 10. С. 2-4.
- 20 Лімборський І. В. Вольтер і Україна. Заруб. літ. в навч. закл. 1999. № 3. С. 48-50.
- 21 Логвин Г. Розбиті серця: Фердинанд і Луїза. Ф.Шіллер «Підступність і кохання», 9 кл. Зар. літ. в навч. закл. 1999. № 11. С. 43-47.
- 22 Мележик В. Бароко як культурна система. Тижневик «ЗЛ». 2004. № 43. С. 1-6.
- 23 Назарець В. «Яка все ж таки у мене дивна доля» (Творчий шлях Бомарше). Заруб. літ. в навч. закл. 1999. № 11. С. 51-54.
- 24 Наливайко Д. Бароко і драма Кальдерона «Життя – це сон». Тема. 2000. № 1. С. 5-17.
- 25 Наливайко Д. Сльози вітчизни. Всесвіт. № 4. 1980. С. 133-134.
- 26 Ніколенко О. Вивчення поеми Данте «Божественна комедія» в 9 класі. Всесвіт. літ. та культ. в навч. закл. 2001. №6. С.12-25.
- 27 Ніколенко О. М. Бароко, класицизм, просвітництво. Література XVII—XVIII століть: Посібник для вчителя. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2003. 224 с.
- 28 Стріха М. Данте Аліг'єрі Аліг'єрі та його «Божественна комедія». Зарубіжна література у навчальних закладах.1996. №5,6. С.41.
- 29 Рогозинський В., Рогозинська В. Класицизм Мольєра: він знав Журдена і Тартюфа. Всесвітня література та культура. 2005. № 7. С. 23-24.

- 30 Савчук Р. П. Данте Алігєрі. Всєсвїтня лїтература. 1996. №8. С.35-37
- 31 Сахновський-Панкєєв В. В. Лєссїнг і наука про драму. Всєсвїтня лїтература та культура. 2004. № 7. С. 22-24.
- 32 Соколянський М. Через хребти столїть: До 250-рїччя з дня народж. Дж. Мїльтона. Всєсвїт. 1983. № 12. С. 127-128.
- 33 Стороженко Л. Театр Мольєра: традиції і новаторство. Всєсвїтня лїтература та культура. 2002. № 12. С. 44-48.
- 34 Стрїха М. Данте Алігєрі та його «Божественна комедїя». Зарубїжна лїтература у навчальних закладах. 1996. №5,6.-С.41.
- 35 Савчук Р. П. Данте Алігєрі. Всєсвїтня лїтература. 1996. №8. С.35-37.
- 36 Традиції Мольєра в українській лїтературї. Тижневик «ЗЛ». 2001. № 43. С. 11.
- 37 Шалагїнов Б. Б. Данте Алігєрі та його шедевр «Божественна комедїя». Заруб. лїт. в шк. України. 2006. №10. С.8-13.
- 38 Шалата О. «Робїнзон Крузо» у свїтлї бїблїйної тематики. Слово і час. 1997. № 5. С. 53-55.
- 39 Шаповалова М. С. Історїя зарубїжної лїтератури: Середнї вїки та Вїдродження. Львїв, 1982. 440 с. (URL: <http://www.ae-lib.org.ua/texts/shapovalova>)
- 40 Шалагїнов Б. Б. Зарубїжна лїтература вїд античностї до початку ХІХ сторїччя: Історико-естетичний нарис. Кїви, 2004. 360 с.
- 41 Шалагїнов Б. Б. Твори Дж. Мїльтона «Втрачений рай», «Повернений рай». Всєсвїтня лїтература та культура. 2005. № 1. С. 12-14.
- 42 Шалагїнов Б. Класики і романтики. Штудїї з їстрїї нїмецької лїтератури ХVІІІ-ХІХ столїть. Кїїв, 2013. 440 с
- 43 Шалагїнов Б. Б. Лїтература «просвїтницького раціоналїзму» у Франції. Всєсвїт. лїт. та культ. 2004. № 2. С. 40-46. Шухорова А. Сїгал Н. Пьєр Корнель. М.-Л., 1957. 123 с.
- 44 Шевченко Н.В. Зарубїжна лїтература. Практичний довїдник. Харкїв, 2010. 496 с.
- 45 Ялтанець Т. Л. Сатира англїйського просвїтника. Урок за романом Дж. Свїфта «Мандри Гуллївера». Всєсвїтня лїтература. 2003. № 11. С. 27-28.

Викладач : доцентка А.М.Мартинець